

RAPPORT konferensen LANDSKAP FÖR LÄRANDE, Malmö 6-7 november 2003

Om att underlätta och stödja lärande i samverkan mellan bibliotek och utbildare handlade denna stora konferens som samlade över 150 deltagare. Arrangör var BIBSAM och Kulturrådet i samarbete med Malmö stadsbibliotek och Malmö högskola – den sistnämnda stod också för möteslokalerna.

De två dagarna bestod huvudsakligen av miniseminarier på olika teman – tillsammans bevistade vi sex stycken – samt tre längre föreläsningar. Nedan följer ett kort referat.

På torsdagkvällen var det buffé på Malmö stadsbibliotek – tillika Årets bibliotek 2003. En anslående byggnad med mycket glas och ljus !

Innan själva konferensen drog i gång deltog vi i en informell träff med våra projektkollegor från andra kommuner. De är alla finansierade av Kulturrådet och har verkat i ca 1 år. Skillnaden mot vårt eget projekt är att KUR-projekten omfattar flera kommuner och har större regional räckvidd – tex Halland där sex kommuner deltar. KUR-projekten följs också av forskare vid BHS som tittar på olika frågeställningar. Mer info om dessa projekt finns på VUXBIB: www.vuxbib.nu

Föreläsningar

Vi är inte på väg in i kunskapssamhället – vi är på väg ut ur det! var rubriken på den första föreläsningen av Troed Troedsson som utan manus och mycket underhållande förklarade varför under 45 minuter. TT är bla verksam i företaget Paradigmmaklarna : www.paradigmmaklarna.com

Hans teori är – mycket kort – att vi lämnat kunskapssamhället bakom oss. Dagens samhälle kännetecknas av komplexitet, bredd, artrikedom och lärande. Man kan inte längre tala om kunskap som någonting fast och beständigt - som i gamla tidens folkskola där läraren var den som visste allt och som representerade kunskapseliten i samhället. Lärande och behov av lärande idag, uttrycks i större utsträckning *utanför* lärosätena, företagen, biblioteken . Ett exempel: den datorvane 14-åringen som i denna hantering ligger ljusår före sina skollärare, eller fibromyalgipatienten som är mera inläst på sin sjukdom än läkaren.

Biblioteksplanen i Malmö

... presenterades av bibliotekschef Gunilla Konradsson-Martin och kommunalrådet Agneta Eriksson. Planen finns som förslag att tas i slutet av året. Arbetet har pågått i två år med ambitionen att göra en "tunn" plan med politisk förankring. Tillgänglighet, Kvalitet, Samverkan är huvudrubrikerna.

Airi, Marianne och Anne-Marie har varsitt ex för den som vill veta mer.

Libraries, the "net" and lifelong learning : Canadian experiences

Lynn Copeland - bibliotekschef vid Simon Frasier University Library i Vancouver och enligt programmet "en av Canadas experter på bibliotekens roll i vuxnas lärande" berättade. Tyvärr var det en ganska tråkig genomgång där overheaden virvlade förbi i en aldrig sinande ström och rycktes undan innan man hann läsa vad där stod. Mycket förkortningar på organisationer och bibliotek, mycket siffror. Vi förstod i alla fall att Canada ligger långt framme när det gäller nätlärande och att de studerande uppfattar distanstekniken som lika god som traditionell klassrumsundervisning även om den är mer tids- och teknikkrävande. Elektroniska tidskrifter används i stor utsträckning vilket gjort att antalet fjärrlån minskat betydligt .

Miniseminarier:

Är alla med på tåget eller kan små kommuner samarbeta?

Marcus Strand, Hofors-Ockelbo-Sandviken ; Susanne Bolding, Ystad bibliotek ; Charlotte Berglund, Regionbiblioteket Halland

Några av KUR-projekten presenterade sig: Skåne, Halland och Hofors-Ockelbo-Sandviken. Alla har genomfört eller planerar olika kurser för bibliotekspersonalen i kundbemötande, bibliotekspedagogik och liknande. Största svårigheten enligt projektledarna: att "få med sig " personalen och förankra projektet hos dem.

Generalist eller specialist

Camilla Lundberg, Landskrona-Kävlinge-Svalövs gymnasieförbund & Maria Andersson, Malmö stadsbibliotek

...handlade om hur man jobbat med Komvux i Lund och Malmö. I Lund "fick man nog" av PBL:ande (problembaserat lärande) utan någon pedagogisk uppföljning och frågor av typen: "socialförsäkringssystemet i Afrika" En projektgrupp med omsorgslärare och biblioteket tillsattes. Tillsammans med de vårdstuderande gjordes ett länkskafferier att använda *efter* utbildningen. *Biblioteket* gjorde studieuppgifter utifrån läroböckerna och bibliotekets resurser.

I Malmö delfinansierar Komvux en tjänst på biblioteket för att hålla en introduktions- och fortsättningskurs i infosökning. Lärarna deltar och arbetar vidare utifrån en särskilt framtagen handledning.

En positiv sak är att Mö högskola erbjuder infosökning som frivilligkurs i lärarutbildningen.

Välkommen in i Lärandets Galleria

Christina Tovoté, Stockholms universitetsbibliotek

Universitetsbibliotekets projekt om lärande - se

www.su.se, markera biblioteket, verksamheten och projekt .

Hon presenterade projektet och pratade också om att det är en ny pedagogisk utmaning för oss alla med nya typer av studenter. (Äldre, den traditionella, den instrumentelle och distansstudenten)

Vi måste sätta fokus på lärandet, försöka se bibliotekets pedagogiska roll, jobba i team och ha LRC (Learning resources centres).

Vi måste titta på kund/individperspektivet och tänka efter

Vad menas med kund ? Kommer från tyskans **kund=känd, bekant**

Ska vi ha kunder eller ska vi förädla dvs bilda våra kunder?

Hon menade att idag ser universiteten nästan ut som snabbmatsindustrin, ett slags McUniversity.

Vi måste ta reda på vem studenten är, vad vill studenten och att studenten har ett eget ansvar.

Fundera på vår roll: Vilka är vi till för?

Viktigt att vi ser vad som händer i omvärlden

/AMB

Menar vi allvar med tillgänglighet för alla! -

Lotta Wogensen & Peter Leanderz, Malmö högskola

Bibliotek & IT-stöd för läshandikappade studenter.

Malmö högskola startade hösten 2001 ett projekt - se: <http://web.bit.mah.se/dtv/> med en budget på 100.000 kr/år.

Man fick då också talboksstillstånd, dvs läsa in egna talböcker

Filosofin var att man ska samarbeta och normalisera. Inga resursrum, erfarenheten från studiebesök visade att dessa stod oftast outnyttjade och icke fungerande. Bra att datorerna med hjälpmedel står bland andra, så att alla tex blivande lärarstudenter får prova de olika program som finns.

Man har nått ut till studenterna genom bl a workshop för dyslektiker och synskadade, utbildning och information för personal, webbsida och en reklamfilm.

Problem för projektet: Ökad arbetsbelastning för personalen i bibliotek och helpdesk, oklar ansvarsfördelning högskolebibliotek – handikappsamordnare – TPB, viktigt med avtal mellan olika parter.

Ett stort problem är lärarnas omedvetenhet, tex när de ändrar kurslitteraturen samma dag som kursen börjar. Det tar ju tid att få kurslitteraturen inläst.

Ett intressant seminarium och jag har reklamfilmen hos mig om någon är intresserad.'

/AMB

Bibliotekarien som handledare

Anna-Stina Kapla, Torsby bibliotek; Urban Bäckström, Länsbiblioteket Västergötland; Katarina Granath, Kungälv's stadsbibliotek; Ingemar Svensson, CFL Norrköping.

Utifrån två tidigare projekt "Biblioteket som studieverkstad" (avslutat) och "Nätbildarna", har ett samarbete vuxit fram mellan folkhögskolor och studieförbund samt folkbiblioteken.

Nätbildarna www.natbildarna.nu som är en sammanslutning av studieförbund och folkhögskolor, har ett kursutbud av distanskurser på nätet.Handledning ges av de parter som ingår i Nätbildarna samt ca 40 folkbibliotek.

Den lokala handledaren på biblioteket, skall ta kontakt med kursdeltagaren vid kursstart, ge tekniskt stöd visa hur First Class används, stötta kursdeltagaren i studierna och vara en kontaktlänk mellan kursledare/arrangör. På biblioteket bör det finnas en studieplats för kursdeltagaren. Handledaren behöver ej vara insatt i kursämnet, men en god pedagog och ha praktiska kunskaper i att använda en dator. "Ny yrkesroll för bibliotekspersonal, kontroversiellt eller?" Fråga från Urban Bäckström på seminariet.

/MB

Lärcentra i landskapet

Karin Jansson och Johan Åkerman, Nationellt centrum för flexibelt lärande CFL.

Myndigheten CFL presenterades, se www.cfl.se . CFL ligger under utbildningsdepartementet - en "främjandemyndighet" när det gäller flexibelt lärande inom vuxenutbildning och folkbildning och arbetsliv. De jobbar bl a med lärcentrautveckling, rådgivning för att öka kunskaperna om läromedel, arbetssätt och metoder. CFL ger ekonomiskt stöd till utvecklingsprojekt, genomför fortbildning för lärare inom vuxenutbildning och personal på lärcentra, hjälper till med förändringsprocesser när det gäller syn på lärande. De redogjorde för specialuppdraget från näringsdepartementet att fördela 20 miljoner kr till att etablera /utveckla Lärcentra, dvs vilka orter som fått ta del av pengarna.

När det gäller distansutbildning i kommunerna är det framförallt viktigt med förankringsprocessen att man inte var för sig sitter och gör verksamhetsplaner. Politiker, skolledning, lärare och studerande bör tillsammans göra behovsanalys och verksamhetsplaner för distansutbildningen. På sikt innebär det ett annat sätt att arbeta tillsammans på kommunal nivå än man gör idag, menade man.

/MB

Material från konferensen för den som vill veta mer:

Studieverkstaden som lärmiljö – artikel om biblioteket som lokal studieverkstad för Nätbildarna / Urban Bäckström mfl

Internetlänkar vård och omsorg – från Komvux Lunds arbete med länkskafferi

Vägvisare för kunskapslyftare : handledning för informationssökning – Mö stadsbibliotek

Tidernas chans! – infobroschyr till studerande från Mö stadsbibliotek

Förslag till biblioteksplan – Mö stadsbibliotek

Digitala berättelser : för dyslektiker som söker till högskolan – informationsfilmer på CD från Mö högskola (hos AMB, Kramfors)